

2014 Yılında Türkiye’de Neler Oluyor, Neler Olabilir?

İçeriği Yazan: [Mehmet ÇAĞIRICI](#) [1] Zaman: Per, 09/01/2014 - 10:24

Yazar Bloğuna Ekle: Yazarlar Bloğunda Görünmesin

2014 yılına yeni girdik. Eminin; herkes birbirlerine iyimserlik ve ümit vaat eden sözler dilemiştir. Ben de bu vesile ile herkesin yeni yılını kutlar, herkese barış, huzur, sağlık ve başarılar dilerim. İyimserlik ve ümit insanları yaşama bağlayan olumlu duygulardır. Bunlar elbette öznel iyimser dileklerdir; fakat korkarım, nesnel durum o kadar iyimser ve ümit dolu görünmüyor.

Ülkemiz 2014 yılına, kısa süre önce yaşanan büyük bir “yolsuzluk ve rüşvet” operasyonun yankılarıyla girdi. Bu olay, Başbakan Erdoğan’ın sert tepkisine ve kendisine karşı bir “darbe” olduğu yorumuna neden oldu. Olayın şimdilik en büyük siyasi sonucu, Başbakan Erdoğan kabinesinde 10 bakanın değiştirilmesi oldu.

Bir süreden beri belli bir çatışma içinde olan AKP hükümetinin resmi olmayan iki ortağı AKP ile Gülen cemaati arasındaki kavga, artık adeta bir savaşa dönüştü. Hükümetin “Dershanelerin Kapatılması” girişimiyle iyice kızışan bu savaş, neredeyse hükümet devirme operasyonları derecesinde yükseldi. Bu savaşta her iki tarafın kullandığı **silah ve cephanelik** ise **Türk Yargısı, Türk polis teşkilatı** ve hatta diyebiliriz ki Türkiye Cumhuriyeti devletinin **yürütme erki** gibi önemli kurumlarıdır.

Ülkemizdeki Atatürk Milliyetçiliği temelinde kurulmuş laik, demokratik ve hukukun üstünlüğüne dayanan rejime ve bu rejimi savunan yurtsever aydınlar karşı ve özellikle de Türk silahlı kuvvetlerine karşı yıllarca birlikte savaşan bu iki koalisyon ortağı, şimdi birbirlerine **can düşman** oldular. Başbakan Erdoğan, şimdi düşman olarak değerlendirdiği Gülen cemaati için devlet içinde bir “paralel devlet” teşhisi koyarak, büyük operasyonlara başladı. Emniyet teşkilatında görülmedik bir operasyon ile yüzlerce memurun görev yerlerini değiştirdi veya tasfiye etti. Bununla yetinmeyen hükümet, aceleyle sonradan Danıştay tarafından iptal edilen Adli Kolluk Yönetmeliği’nde hukuka aykırı değişiklik yaptı. 17 Aralık operasyonuna iki yeni savcı atanmasını sağladı. **İkinci bir operasyon** hazırlığını **engelleyici önlemler alındı**.

Bu bağlamda **mahkeme kararıyla** ikinci operasyonu yürütmekle görevli savcı Muammer Akkaş, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Turan Çolakkadı tarafından görevinden alındı. Savcı Muammer Akkaş’ın gizli olarak yürüttüğü ve mali büyüklüğü 100 milyar doları bulduğu iddia edilen **“kara para aklama, rüşvet, ihaleye fesat karıştırma ve yolsuzluk”** operasyonu kapsamında savcılık tarafından şüpheli sıfatıyla ifadeye çağırıldığı Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın oğlu **Bilal Erdoğan** ise **ifade vermeye gitmedi**.

Gülen cemaati ile AKP hükümeti arasında kızışan savaşta her iki taraf ta birbirlerini gammazlamaya, birbirlerinin kirli çamaşırlarını ortaya dökmeye, birbirlerini tehdit etmeye başladılar. Hükümet tarafı, yargıyı ve polis örgütünü kontrol ettiği iddia edilen Gülen cemaatinin geçmişte Balyoz, Ergenekon vs. gibi davaları ima ederek **“Orduya Kumpas Kurduğunu”** itiraf etti.

Eski iki ortak arasındaki bu savaşın çok daha kızışacağını, Gülen cemaatinin sözcüsü ve Zaman gazetesi yazarı Hüseyin Gülerce, hükümet tarafından **“daha büyük bir operasyonun çok yakında**

gerçekleşebileceğini “ ifade ederek ilan etmektedir. Onlar savaşırken **ayaklar altında kalan; Türkiye Cumhuriyetinin yargısı, polisi ve hatta siyaseti kalmaktadır!**

Bütün bunlar Türkiye’deki bir devlet krizinin siyasi krizin açık göstergeleridir. Türkiye’deki siyasi kriz bununla da bitmiyor. Hükümetin Suriye’deki teröristleri silahla destekleyen illegal Suriye politikası da bu krizi iyice derinleştiriyor. Suriye’deki cihatçı gruplara silah ve mühimmat taşıyan bir TIR’da arama yapılması bizzat Hatay Valisi Celalettin Lekesiz’ in talimatıyla engelleniyor. Jandarma savcılığın emrine karşın Valilik’i dinleyerek TIR’ı yola çıkarırken, TIR’ın durdurulmasına yol açan polis ekibi ve Emniyet amirleri de hızla görevden alınıyor.

Kısaca Türkiye, gittikçe derinleşen **bir siyasi devlet krizi** yaşıyor. Krizin gerçek **nedeni**, Türkiye’nin NATO üyesi olmasından beri **emperyalizmin kontrolünde** olan ve Başbakan Erdoğan’ın gayet bilinçli olarak “paralel devlet” olarak adlandırdığı gladyo-mafya usulü çalışan illegal **“derin devlet”** içinde **çatlaklık ve ayrışma** olmasıdır. Türkiye Cumhuriyeti devleti içinde yuvalanmış olan bu **derin devletteki** çatışma ve ayrışmanın nedeni ise emperyalizmin Başbakan Erdoğan’ı deliğe süpürüp, kısa yoldan Atatürk’ün izinde yükselen halk hareketi karşısında çökmeye başlayan AKP iktidarını kurtarmaktır. Başbakan Erdoğan ise kendini kurtarmak için TSK ve Türk ulusuna karşı şimdiye kadar işlenen **bütün suçları** derin devlette yıllarca işbirliği yaptığı **Cemaate yükleme** ve de elindeki iktidar yetkisiyle de kendisinin yasa ve anayasaya aykırı işlediği bütün siyasi olan veya olmayan **suçlarının ortaya çıkmasını engelleme gayreti içindedir**. Siyasi krizin patlak vermesine temelde neden olan ise başta şanlı “Gezi” direnişi olmak üzere Atatürkçülük ekseninde yükselen halk hareketidir.

Geçen yılın Mayıs ayında ABD Federal Merkez Bankası (FED) tarafından “bol para” döneminin sona ereceği ilan edildi. FED ’in bu açıklamasından sonra ABD tahvil getirileri hızla arttı ve yatırımcılar şimdi, riskli ülkelerde paradan para kazanmak yerine kendi ülkesinde tekrar para kazanmayı tercih etmeye başladılar.

Böylelikle döviz akışı tersine döndü; para artık gelişmekte olan piyasalardan tekrar endüstri ülkelerine doğru akmaya başladı. Paranın gelişmekte olan ülkelere çekilmesi, bu ülkelerin ekonomilerindeki en duyarlı ve kırılgan yerlerini ortaya çıkardı. Bunun Türkiye için anlamı, son 11 yıldaki AKP iktidarının ekonomik başarısının **çakma** olduğunun ortaya çıkması demek olacaktır.

Çünkü son on bir yılın tüm ekonomik başarılarının nedeni; üretim deki artış nedeniyle değil, tam tersine yabancı sermaye ve **sıcak para girişi üzerinden** sağlanmış olan ve **tüketime dayanan** bir ekonomik büyüme olmasıdır. Türkiye’nin ekonomik büyümesinin yüzde 70’i, **iç piyasa tüketimine** dayanıyor.

Türkiye aynı zamanda kalıcı **yüksek cari açık** nedeniyle yurt dışından gelen sıcak paraya bağımlı bir ülkedir! Şimdiye kadar ülke; cari açığını, bol para akışı ve muhtemelen **kara para aklamadan** elde edilen dövizlerle finanse ediyordu. Korkarım; şimdi ülkemizin, emperyalizme, küresel finans kapitale **bağımlılığın bedelini** ödeme zamanı geldi.

Ülkemizin dış borcu, kabaca 600 milyar dolar civarında. Bazı AKP’liler “Borç yiğidin kamçısı” mantığı ile borçtan korkulmaması gerektiğini, çünkü ülkenin artan borcuna karşılık milli gelirinin de arttığını söyleyip yazıyorlar. Aslında bu bir aldatmacadır. Evet, artan borca karşılık gelirin de artması, borç ödeme yeteneğini de artırır; bu doğrudur. Fakat burada söz konusu olan; büyük bir ülkenin borçlanma sistemi ve yönetimidir. Bir defa bir ulus devletin gittikçe artan bir biçimde dış borçlanması demek, o ulus devletin **siyasi** olarak ta **dışa bağımlılığının da artması** demektir. Ayrıca ekonominin kırılganlığı açısından o ülke büyük ve derin bir **ekonomik ve mali krizlere gebe** demektir. Bir ülkenin borç yönetiminde, **sadece** milli gelirinin artması önemli rol oynamaz; bundan çok daha önemli olarak;

- Borçların **yapısı**,
- Borçların **vade durumları** ve

- Borçların geri ödenmesi için zamanında **finans kaynaklarının yeterliliği** çok daha büyük önem göstermektedir.

Birincisi; ülkemizin 11 yıllık AKP iktidarı döneminde **dış borç yapısı**, başlangıç dönemindeki ucuz döviz kur politikaları nedeniyle, **kamu** borçlarının **aleyhine**, özel **sektörün lehine** değişmiştir. Yani özel firmalarımızın dış borç oranı AKP döneminde kamuya göre çok fazla yükselmiştir. Bu durum; borcun geri ödenmesi için finans kaynağı temin etmekte kamunun daha rahat, özel sektörün ise çok daha fazla zorluk çekmesi nedeniyle borç çevirmede bir **handikap** demektir.

İkinci ve üçüncüsü; ülkemizde 600 milyar dış borcun üçte biri yani aşağı yukarı 200 milyar doları **kısa vadeli** (yani bir yıl içinde ödenmesi gereken) dış borçtur. Dış yatırımcılar **Türkiye’den paralarını çekmeye başladılar**. Mayıs sonunda yabancı yatırımcılar Türkiye’den 4,2 milyar dolardan fazla geri çektiler. Öte yandan artan borca ve kısalan borç vaatlerine karşın ülkenin milli geliri de **giderek düşmektedir**. Hem sıcak paranın süratle ülkeyi terk etmesi, hem de milli gelirin giderek azalması; ülkenin ve şirketlerin borç geri ödeme gücünü de ister istemez azaltmaktadır.

Yukarıda açıklamaya çalıştığımız durumun da ötesinde içeriye para akışı kesilince, hatta bir kısmı süratle ülkeyi terk edince, faizler ve döviz kurları da kaçınılmaz olarak yükseliyor, krediler azalıyor dolayısı ile tüketim de daralıyor. İstanbul borsası yüzde 30 gerilerken on yıllık devlet tahvilleri faizi, kısa zaman içinde, % 10’un üstüne fırladı. Türk lirası, Mayıs 2013’ten bu yana Avro karşısında % 21 değer kaybetti. Türk lirasının sürekli değer kaybetmesiyle, dövizle borçlananların borcu da o oranda artırmaktadır. Bankalar, son yıllardaki yabancı sermaye girişini kamu ve özel sektöre kredi olarak dağıtmış oldukları için bu durum da bankaların kura endekslenmemiş yabancı kredileri geri ödemede büyük zorluklar çekeceği açıktır.

Dikkat edilirse, ülkemizde son yıllarda bir konut yapım çılgınlığı var. İstatistiklere göre inşaat sektörü TOKİ ve özel sektörle birlikte konut yapımını son 10 senede 97 kat artırmıştır. Aynı zamanda konut fiyatları da ortalama % 12,3 artmaktadır. Buna karşılık son iki yılın milli gelir artışı ortalama % 3,3’tür. Yani emlak sektöründe durum; pahalılaştan fakat bol miktardaki konut arzına karşı, gittikçe geliri azalan yani daralan bir talep karşı karşıyadır. Bu emlak sektöründe tipik bir **balonlaşmadır!** Patlaması da çok yakındır! Bilindiği gibi, büyük 2007/2008 ekonomik ve mali krizi; ABD’de aynı nedenlerden dolayı patlak vermişti.

Ülkemizin nüfusu, 75,6 milyondur. 18 yaşın altındaki %25 çıkarırsak geriye 57 milyon vatandaş kalır. Bugün Türkiye’de vatandaşlar arasında 56,7 milyon kredi kartı dağıtılmış durumda. Yani 18 yaşını dolduran hemen herkesin bir kredi kartı var. Son üç yılda yapılan hane halkı borç miktarı tam 40 milyar dolar. Şu anda bu kredilerin yüzde 6’sı tahsil edilemiyor. Tüketici kredi kartlarının yüzde 42’si ayda 700 Avro’dan da daha az kazancı olan tüketicilerin elinde bulunuyor. Bunun açık anlamı; toplam borcun neredeyse yarısı, artan döviz kurlarının yarattığı enflasyon dolayısı ile de borçlu hane halkının mali gücü daha da zayıflayacağından artık ödenemeyecek durumdadır.

Kısaca sıcak paranın çekilmesi, iç talebin de düşmesi dolayısı ile bu **tüketime dayalı** ekonomik büyümenin de açık bir biçimde artık imkânsızlaşması demektir. Buna karşılık Türk lirasının değer kaybetmesi, belki biraz ihracatı artıracaktır ama buradan sağlanan fazla gelir cari açığı asla kapatmaya yetmeyecektir. Nitekim Mayıs 2013 ten bu yana Türk lirası ortalama % 21 değer kaybetmiş olmasına rağmen, cari açık azalmamış, tersine daha da artmıştır. Üstelik artan faizler ve döviz kurları nedeniyle borçların da geri ödenememesi; hem bankaları, hem şirketleri hem de hane halkını çok zor durumda bırakacak, büyük ölçüde iflas ve icralar olacaktır.

Ekonomik büyümenin azalmasıyla birlikte istihdam olanakları da azalacak, işsizlik artacaktır. Bu durum ekonomik durumu daha da kötüleştirecektir. Sonuçta ülke ekonomisi, dar boğaza girerek deflasyonist bir aşağıya çeken sarmalla derin ve uzun bir kriz dönemine doğru yuvarlanmaktadır.

Özetle **derin bir siyasi kriz** yaşayan ülkemizin; ne yazık ki 2014 yılında bir de onarılması çok zor bir ekonomik krizle karşı karşıya kalması çok muhtemeldir. Bu durum; hem emperyalistler hem içerdeki yerli işbirlikçileri olan gericiler hem de bölücüler için kendi siyasi amaçlarına ulaşmakta bulunmaz bir fırsat yaratabilir. Emperyalizm ülkede kaos, bölücüler ayrı bir Kürt devleti, gericiler Atatürkçü Cumhuriyetin yerine dinci bir devlet kurmak istiyorlar.

Bilindiği gibi yine AKP ve de derin devletin marifetiyle “Barış” (!) adı altında PKK ile ortaklık kurulmuş; ülkemizin Güneydoğu bölgesi fiilen PKK’ya terk edilmiş, Güney sınırlarımız ise tamamen teröristlerin yolgeçen hanı olmuştur. PKK son bir yılda sözüm ona bu barış(!) sürecinde yeni katılımlarla ve yeni maddi olanaklarla olağanüstü güçlenmiş, duyumlara göre de bir iç savaş hazırlığı içindedir. Yani Türkiye’mizin başına bela olarak gerici ve yerli bölücülerin yanına bir de El kaideli teröristler eklenmiştir.

Kısaca, 2014 yılında Türkiye’nin Atatürkçü, yurtsever, ulusal demokratik güçleri; Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en derin ve en kritik bir bunalımını önlemek veya bu krizi daha az bir bedelle atlattmak göreviyle karşı karşıyadırlar. Yeni yılda emperyalist işbirlikçisi, gerici ve bölücülerle Atatürkçü yurtseverler arasındaki mücadele çok daha kızışacak demektir. Bu mücadeleden hangi tarafın zaferle çıkacağını; bence yurtseverlerin, Atatürk’ün askerlerinin **birleşik ve akıl dolu mücadelesi** tayin edecektir.

Bu bağlamda bir daha 2014 yılının halkımıza ve ulusumuza esenlik, huzur, barış, birlik, beraberlik ve kardeşlik getirmesini ve olumsuz gelişmelere karşı herkesin uyanık olmasını temenni ederim.

Yaşasın “Tam Bağımsız” ve “Gerçekten Demokratik” Türkiye!

Mehmet ÇAĞIRICI

mehmet.cagirici@politikadergisi.com [2]

Yorumlar

- [Analiz](#) [3]

Kaynak URL (26/04/2024 - 22:56 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/makale/2014-yilinda-turkiye%E2%80%99de-neler-oluyor-neler-olabilir>

Bağlantılar:

[1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/mehmet-cagirici>

[2] <mailto:mehmet.cagirici@politikadergisi.com>

[3] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/analiz>